

Mitä olisi hyvä huomioda, kun nuori suunnittelee kotoa pois muuttoa ja itsenäistä asumista?

Koonnut:
Sanna- Mari Jokinen
projektikoordinaattori
Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhanke (2012-2015)
Nuorisotasuntoliitto ry

Sisällys:

1. Mitä omaan kotiin muutto tarkoittaa?
2. Elämisen rahoittaminen
3. Asunnon hankinta
4. Muuttajan muistilista
5. Järjestyssäännöt taloyhtiössä
6. Huoneiston huolto- ja puhdistus
7. Mistä apua ongelmatilanteissa?
8. Lisätietoja

1. Mitä omaan kotiin muutto tarkoittaa?

- Ennen kotoa muuttoa olisi hyvä keskustella rehellisesti yhdessä nuoren kanssa siitä, mitä kotoa muutto tarkoittaa konkreettisesti?
 - Onko nuori valmis muuttamaan pois kotoa? Miten se ilmenee?
 - Hallitseeko nuori miten hyvin eri elämänalueitaan?
 - Miten nuori hallitsee siisteyden tai ruoanlaiton?
 - Miten nuori hallitsee talouttaan?
 - Onko nuorella nettipankkitunnukset ja osaako nuori maksaa laskuja verkkopankissa?
 - Miten nuori hoitaa velvollisuuksiaan esim. kotona tai koulussa?
 - Miten nuori suhtautuu yksin olemiseen ja yksinäisyyteen?

 - Millaisia vastuita ja velvollisuuksia itsenäinen elämä tuo mukanaan?
 - Millaisia hankintoja tarvitaan omaa kotia varten?
 - Miten ja millaiseksi nuoren päivärutiinit muotoutuisivat?
 - Miten nuori toimii erilaisissa ongelmatilanteissa ja millaisia ongelmanratkaisutaitoja hänellä on?

→ testaa "Oletko valmis muuttamaan omaan kotiin?" ositteessa
<http://www.asumisenabc.fi/>

2. Elämisen rahoittaminen

On tärkeää, että mietitte realistisesti millä nuori rahoittaa asumisensa ja elämisensä.

- Millaiseen asuntoon nuorella on varaa?
- Millaisia välttämättömiä kuluja nuorella tulee olemaan?
- Millaisia tuloja nuorella on tai tulee olemaan? Onko osa säännöllistä tuloa? Onko tarvetta lisätulolle? Mistä se saadaan?
- Paljonko nuorelle jää rahaa kuukaudessa muihin, omiin kuluihin?
- Miten toimitaan, jos nuoren rahat eivät riitä itsenäiseen asumiseen?
- Avustavatko vanhemmat jossakin hankinnoissa tai kuluissa? Millaisella summalla?
- Onko nuorella velkaa? Mistä se on tullut? Olisiko lainanoton voinut välttää jotenkin? Miten?
- Mitkä ovat luottotiedot ja mitä niiden menettämisestä seuraa?

- Kustannuksia aiheuttavia asioista kannattaa alkaa seuraamaan jo hyvissä ajoin ennen muuttoa omaan kotiin.

- Printtaa budjettilaskuri esim. NAL:n nettisivulta osoitteesta:
http://www.asumisenabc.fi/asuminen_ja_raha/budjettilaskuri/index.html
- Takuu Säätiön Niskalenkki raha-asioista- välineitä oman talouden hallintaan opas löytyy osoitteesta:
http://takuu--saatio-fi-bin.directo.fi/@Bin/4f2d670f1593fe663d535015f615e550/1379480458/application/pdf/175550/Niskalenkki_raha_asioista_a5_tulostus_2013.pdf
- Tietoa luottotietojen menettämisestä:
http://www.takuu-saatio.fi/usein_kysyttya/luottotiedot/
- Tutustu etuuksiin osoitteessa: www.kela.fi
- Voit tarkistaa omat luottotietosi osoitteesta
<https://www.omatieto.fi/luottotiedot/Aloitus.jspf>

3. Asunnon hankinta

On tärkeää, että nuoren kanssa käydään läpi vuokralaisen oikeudet ja velvollisuudet sekä seuraamukset asioiden hoitamatta jättämisestä.

- Millaisia oikeuksia nuorella on vuokralaisena suhteessa vuokranantajaan?
- Mitä nuori voi omassa kodissaan tehdä, mitä ei?
- Onko nuori vastuussa myös vieraidensa tekemisistä?
- Millaisia velvollisuuksia nuorelle lankeaa vuokrasopimuksen kirjoitushetkellä?
- Miten niistä selviää?

- Miksi kirjallinen vuokrasopimus on tärkeä?
- Mitä siinä kysytään ja miten se täytetään?
- Millaisissa tilanteissa asunnon vuokrasopimuksen voi irtisanoa vuokralainen, entä vuokranantaja?
- Voidaanko sinut häätää asunnostasi? Mitä se tarkoittaa?
- Vuokratessaan asunnon, tietääkö nuori mistä kaikkesta hänen oletetaan huolehtivan ilman erillistä

- Hyvästä vuokratavasta löydät lisätietoa seuraavista osoitteista:
<http://www.vuokranantajat.fi/attachements/2008-09-22T17-03-5615.pdf>

http://www.vuokralaiset.fi/asuntomme/vuokratapa_digipaper/index.html
- Ohjeita asuntohakemuksen täyttämiseen saat seuraavasta osoitteesta:
<http://www.jeesi.info/itsenaistyvan-opas>

4. Muuttajan muistilista

- Minne kaikkialle muutosta tulisi ilmoittaa? Miten? Mistä lomakkeet löytyvät?
- Mitä kaikkea pitää etukäteen varata tai hankkia muuttopäivää varten?
- Mikä on asunnon muuttotarkastus? Miksi sellainen pitää tehdä?
- Tarvitsenko kotivakuutuksen? Miksi? Mitä se kattaa?

- Kuka vastaa palavaroittimen asennuksesta ja huollosta?
- Mistä saan avaimet? Maksavatko ne jotain?
- Mitä sopimuksia tarvitsen, jotta voin katsoa televisiota tai käyttää tietokonetta?
- Mikä on pois muuttosiivous? Kenen vastuulla se on?

→ Tutustu ja tulosta muuttajan muistilista osoitteesta:
http://www.asumisenabc.fi/uuteen_kotiin/muuttajan_muistilista/index.html

5. Muuton alla tutustu taloyhtiösi järjestysmääräyksiin tai –sääntöihin.

- Mitä ne ovat?
- Keitä ne koskevat?
- Miksi niitä tulee noudattaa?
- Millaisia seuraamuksia niiden rikkomisesta voi tulla?

→ Saat järjestyssäännöt vuokraisännältäsi tai isännöitsijän toimistosta

→ Esimerkki SATO- kohteiden järjestyssäännöistä osoitteessa:
http://www.sato.fi/cps/rde/xbcr/sato/files/Jarjestyssaannot_2011_suomi.pdf

6. Huoneiston huolto- ja puhdistus

- Miksi viikkosiivouksesta on tärkeä huolehtia?
- Tiedätkö, mikä on lattiakaivo tai mitä virkaa sillä on?
- Pitääkö sitä huoltaa jotenkin? Entä onnistuuko hajulukon, liesituulettimen tai poistoilmaventtiin puhdistus?
- Entä jos ikkuna on rikki tai vessanpönttö valuttaa vettä?
- Voinko maalata huoneen seinän omin päin vai tarvitaanko siihen lupa? Keneltä?

- Näihin asioihin ja erilaisiin huoltoon liittyviin seikkoihin kannattaa tutustua etukäteen jo kotona asuessaan. Isännöitsijältä ja vuokranantajaltasi saat vastuunjako taulukon, josta näet mitkä huoltotyöt kuuluvat Sinulle ja mitkä taloyhtiölle.

→ Huoneiston tavanomaisesta kulumisesta ja asunnon siivouksesta löydät lisätietoa osoitteesta:
http://www.vuokralaiset.fi/data/liitteet/93722=tavanomainen_kuluminen_ohje_taitettu_280911.pdf

→ Esimerkki Suomen Kiinteistöliiton suosittelemasta vastuunjakotaulukosta:
<http://www.khk-huolto.fi/files/vastuunjakotaul2010.pdf>

→ Huoltoyhtiön ja isännöitsijän yhteystiedot ovat yleensä porraskäytävän ilmoitustaululla tai ulko-ovessa.

7. Mistä apua ongelmatilanteissa?

- Mitä, jos nuorella ei olekaan rahaa vuokraan tai ruokaan?
- Mistä tällöin voi hakea apua?
- Missä on laskujen tärkeys- ja maksujärjestys?
- Entä jos yksinäisyys ahdistaa?
- Mitä jos nuori ei jaksaa hoitaa velvollisuuksiaan ja on vetäytyvä?

→ Ole rohkeasti yhteydessä esim. vanhempiin, asumisneuvojaan tai Byströmin nuorten palveluihin.

8 Lisätietoja

Internetistä löytyy paljon tietoa asumisesta. Hyviä sivustoja ja oppaita löytyy ainakin seuraavista osoitteista:

<https://www.nal.fi/fi/etusivu/>

<http://www.asumisenabc.fi/>

<http://www.jeesi.info/itsenaistyvan-opas>

<http://www.vuokralaiset.fi/>

www.asuminen.fi

www.osna.fi

<http://www.ouka.fi/oulu/nuoret/bystromin-nuorten-palvelut>

